

Kongevalget i 1534

I forbindelse med reformationen kom Skanderborg-egnen til at danne ramme for en vigtig Danmarkshistorisk begivenhed.

I år 1533 døde den daværende konge, Frederik 1. Det skulle blive startskuddet til en meget større begivenhed end bare valget af en ny konge, nemlig troen.

På denne tid var Danmark et valgkongedømme. Derfor indkaldte man rigsrådet til kongevalg i København. Valget stod mellem den protestantiske Hertug Christian og hans katolske lillebror Hertug Hans. Man kunne ikke nå til enighed. Valget fik man derfor udskudt til juli året efter.

I juli 1534 mødtes rigsrådet igen. Denne gang i Rye kirke ved Skanderborg (nu Gl. Rye). Forhandlingerne trak ud med lange skænderier, mens lavadelen ventede udenfor. Til sidst blev det for meget og lavadelen trængte ind i kirken og krævede at få hertug Christian skulle som konge.

Hertug Christian blev dermed til Christian 3. af Danmark. Kongevalget var med til at sikre den lutherske reformation i Danmark. I 1536 gennemføre kongen de mange reformer af kirke- og samfundsliv. Mødet i kirken bliver derfor regnet for den afgørende grund til, at paven tabte sit greb i Danmark men også, at landet trådte ind i renæssancen.

Portræt af Kong Christian den 3. fra 1500-tallet. Maleri: Portrætsamlingen på Frederiksborg Slot

Reformationen - Enden på Skanderborgs rige klostre

Før reformationen kom til Danmark i 1536, var klostre sindsygt rige, ikke bare på viden, men også i jordslige goder. De ejede f.eks. en tredjedel af al jordejendom i Danmark. Herudover modtog de også forskellige rige gaver fra velhavende mennesker, der så håbede på at komme i himlen, når de døde. Dette blev kaldt aflad – man betalte munke og nonner for at bede for ens sjæl.

Da reformationen blev en realitet, indført af kong Christian d. 3, satte kongen en stopklods for denne tilegnelse af rigdom. Den romersk-katolske kirke blev opløst og alle munke og nonner blev løst fra deres klosterløfter. Mange af dem blev dog i klostrene resten af livet. Øm Kloster var en årrække lavet om til uddannelsessteder for lutherske sognepræster. Det var klostrets munke, der nu 'omskolet' ledede undervisningen.

Klostrenes store jordejendomme blev overtaget af kongen selv.